

KUĞULU PARK

AĞAÇLARININ

BUDANMASINA(!)

İLİŞKİN İNCELEME

YAZANAĞI-2

Çankaya Belediyesi sorumluluğunda olan Kuğulu Park, Kasım 2017 tarihinde “budama” adı altında acımasız bir işleme uğramıştı. Yapılan işlem yerinde incelenerek 25.12.2017 tarihinde “ Kuğulu Park Ağaçlarının Budanmasına! İlişkin İnceleme Yazanağı” hazırlanarak Belediyeye ve kamuoyuna sunulmuştu. Budama sınırlarının çok ötesindeki işlemi “budama” değil “doğrama” olarak nitelediğimiz yazanağa Belediye yetkililerinden bir yanıt alınamamıştır. Buradan Çankaya Belediyesi’nin yaptığı eylemi savunduğu çıkarılabilir. Kuğulu Park’ın günümüzdeki durumunu, budanmış ağaçların sağlığını ve gelişmelerini incelemek amacıyla 19.07.2019 tarihinde park ziyaret edilmiştir.

Resim a. Parkın genel görünümü

İnceleme parkın içindeki çeşmeden başlanmış, budanmış(!) olan ağaçlar ayrı ayrı görülerek kontrol edilmiştir. Doğrusunu söylemek gerekirse, parka girince budanmış ağaçların gümrah bir biçimde sürgün verdiğini görmeyi, serin ve gölgeli bir ortamla karşılaşmayı çok isterdik. Üzülerek belirtelim, durgun ve solgun bir parkla karşılaştık. Ağaçların durumu ve saptanan olumsuzluklar aşağıdadır:

2- Çeşmenin karşısında çatal olan akkavağın (*P. alba*) çatallarından biri kurumuş, diğer çatalın sürgünleri sağlıklı, kötü durumdadır. Gerekli önlemler alınmazsa kuruyabilir.

Resim b. Havuzun içinde doğudaki akkavak

1- Havuzun doğu cephesinde ve su içindeki kuğu evinin yanındaki akkavağın (*Populus alba*) budama sonrasında çıkan sürgünleri çok sağlıklıdır, kurumaya yüz tutmuştur. Ağacın kurtulması zor görünmektedir.

Resim c. Çeşmenin karşısındaki çatal akkavak

Resim ç. Kafe terasındaki saplı meşe

3- Park içindeki kafenin terasının ortasında bulunan saplı meşenin (*Quercus robur*) (57 nolu ağaç) çatıya temas eden kısmı boğulmuştur. Yanlış budama nedeniyle kurtarılamaz durumdadır.

4- Kafeye yakın olan batıdaki Ada'da bulunan akkavak (*P. alba*) ağacı budandıktan sonra birinci yılda verdiği sürgünler ikinci yıl kurumuştur.

5- Kafe ile havuz arasında bulunan 2 adet akkavak (*P. alba*) ağacı (73 ve 77 nolu ağaçlar) kurumuş durumdadır.

Resim d. 73 ve 77 numaralı kurumuş akkavaklar

6- Kafenin karşı çaprazındaki akkavak (*P. alba*) (18 nolu ağaç) kurumuş durumdadır.

Resim e. Su sürgünleriyle kaplanmış saplı meşe

7- Havuzun batısında, tahta köprü ayağının yanı ve kafenin yakınındaki iki adet saplı meşeden öndeki sağlıklı durumdadır. Ancak, gövdenin tamamı su sürgünü ile kaplanmış, neredeyse gövdesi görünmez duruma gelmiştir. Ağacın yoğun şekilde su sürgünü vermesi, yanlış budamanın göstergesidir. Kafeye doğru eğik olan meşenin ise budama sonrası çıkan sürgünleri cılız ve renkleri soluktur. Bu ağaç incelenmelidir.

Resim f. Eğik gövdeli saplı meşe

8- Köprünün diğer ayağındaki saplı meşe (*Quercus robur*) aşırı ve dengesiz budama nedeniyle servi kavagina benzetilmiştir. Kar ve rüzgar kırılmasına daha yatkın hale gelmiştir.

9- Şelalenin güneyinde, merdivenle şelale arasındaki geyikdiken (*Crataegus monogyna*) ağacı aşırı budama nedeniyle ve kuruyan dallarıyla sağlıksız durumdadır.

Resim g. Merdivenle şelale arasındaki geyikdiken

Resim ğ. Anıt alıcın Haziran 2015'teki görünümü

10- Merdivenin güneyindeki üçüncü bankın arkasındaki dipten kesilmiş akkavak (*P. alba*) iki adet sürgün vermiştir. Ancak sürgünler kuzeye doğru yatık durumdadır. Bu sürgünlerden bir tanesinin kesilmesi, diğerinin korunması yerinde olur. Korunan sürgünün yukarı doğru dik büyümesi için destek yapılmalıdır.

11- Trafonun bitişiğindeki badem (*Prunus dulcis*) ağacının tepesi kurumuş, altta dalları ise canlıdır. Kurumuş olan yukarıdaki kısımlar kesilirse ağacın sağlığına kavuşur.

12- Atatürk Bulvarı sınırındaki otobüs durağına yakın yerdeki anıt alıc (*Crataegus orientalis*) ağacı kurumuştur. Kuruma nedeni budamadan kaynaklı olmayıp 2006 yılında Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin yapımına başladığı Kuğulu Park alt geçit çalışmaları sırasında köklerinin yarısının kesilmiş olmasıdır.

Resim h. Anıt alıcın Temmuz 2019'daki görünümü

13- Merdivenin güneyindeki üçüncü ve dördüncü bankın arasında ve arkadaki akkavağın biraz yukarı-sındaki mazı ağacı (*Thuja orientalis*) yanlış budama (toprağa yakın yerden kesilmesi) nedeniyle kurumuştur.

14- Havuzun arkasındaki ayva ağacına yakın ikinci ağaç olan 33 nolu akkavak (*P. alba*) ve onun yakınındaki iki adet akkavak budama(!) sonrasında yoğun biçimde sürgün vermiştir. Ağacın dengeli bir tepe tacı oluşturması, dallarının iyi gelişmesi, dayanıklı duruma ulaşabilmesi için 2020 yılı Şubat ayında sürgünlerinin sağlıksız ve fazla olanları kesilerek uzaklaştırılmalıdır.

Resim 1. Yoğun biçimde sürgün vermiş akkavak

15- Heykele yakın etrafı bank olarak düzenlenmiş akkavağın yanındaki 5 m'den kesilmiş olan geyikdiken (*Crataegus monogyna*) ağacı yoğun biçimde sürgün vermiştir. Bu sürgünlerin sağlıksız ve cılız olanları kesilmeli, kalanların daha iyi gelişmesi sağlanmalıdır.

16- Durumları birer birer açıklanmayan, 2017 yılında budanmış(!) akkavakların tepelerine yakın yerlerde veya gövdesinin ortasında oluşmuş sürgünleri umut verici görünmemektedir. Yaşamlarını sürdürseler bile bu ağaçların dengeli, geniş bir tepe tacını oluşturması kolay olmayacaktır.

Resim i. Tepeden ve dipten sürgün vermiş akkavak

17- Kuğulu Park artık eski günlerindeki park değildir. Parka sığınan insanlar yeterince gölge bulamamaktadır. Çünkü neredeyse yüzeyin %40'ına doğrudan güneş ışığı düşmektedir. Bu durum ise son derece duyarlı ve dikkatli yapılması gereken budamanın yanlış yapılmasından kaynaklanmıştır. Her ağacın dal yapısı, sağlığı göz önünde bulundurularak budama yapılması gerekirken; toptancı bir yaklaşımla ağaçların tümünün gövdelerinin ortasından kesilmesi ile bugünkü görünüm yaratılmıştır.

18- Çankaya Belediye Başkanı Alper Taşdelen 8 Aralık 2017 tarihinde attığı tweet ile "Kuğulu Parkın Ankara için önemli bir ekosistem ve peyzaj değerine sahip olması itibariyle parktaki ağaçların kuruma sebepleri ve bunlara karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi için AÜZF Peyzaj Mimarlığı Bölümünden oluşturulan bir heyet ile birlikte bir çalışma yürütülmektedir." açıklamasını yapmıştı. Bugüne değin AÜZF Peyzaj Mimarlığı Bölümünden oluşturulan heyetin yaptığı çalışmalar ve alınan önlemler bilinmemekte ve merak edilmektedir.

ÖNERİLER

- Budama adına kesilen ağaçlar fazla sürgün vermemiş ve budama işleminden beklenen amaç gerçekleşmemiştir. Bir süre sonra kuruyan ağaçlar nedeniyle Kuğulu Park geçmişteki gölgelik halinden giderek uzaklaşacaktır. Kuruyan kavaklar yerine Hacıkadın Vadisi gibi yerlerden akkavak (*P. alba*) fidanı getirilip dikilmelidir, fidanlar hızlıca büyüyerek parkın eski gölgelik haline kavuşmasına yardımcı olacaktır.
- Kafenin içindeki saplı meşe ağacının kurumasında işletme sahibinin ihmali vardır. Belediye yetkilileri de bunu denetlememiştir. Konuyla ilgili gerekli denetleme ve bilgilendirmenin yapılması gerekmektedir.
- Meşeler yanlış budandığı için toparlanamamaktadır. Bununla ilgili gerekli bakımların zamanında yapılması gerekmektedir.
- Parktaki bazı ağaçlarda, ağaçlar için zararlı mantarlaşmalar tespit edilmiş olup, bu durum ağaçlarda çürümelere işaret sayılabilir. Mantar gözlenen ağaçlar iyi izlenmelidir.

Bu yazanak aşağıda ismi bulunan kurum ve kişilerce hazırlanmıştır.

TMMOB Peyzaj Mimarları Odası

Kırsal Çevre ve Ormancılık Sorunları Araştırma Derneği

Kavaklıderem Derneği

Mehmet Peker

Ağustos 2019

TMMOB
PEYZAJ MİMARLARI ODASI
UCTEA CHAMBER OF LANDSCAPE ARCHITECTS

